

Asia: VN/14098/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaalihuoltolain oikaisuvaatimussäätely

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy vastustaa ehdotettua muutosta. Kyseessä ei ole teknisluontoinen muutos eikä muutoksen vaikutuksia ole riittävällä tavalla arvioitu. Hyvinvointialueilla on otettu käyttöön menettelyjä, joissa oikaisuvaatimuksen ratkaisee viranhaltija. Oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranhaltija on luonnollisestikin eri viranhaltija kuin päätöksen tehnyt viranhaltija.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyyn viranhaltijan toimesta on osoittautunut toimivaksi menettelyksi. Oikaisuvaatimuksen käsittely on näin nopeampaa ja asiantuntemus on prosessissa myös turvattu. Toimielin tai sen jaosto kokoontuu määräajoin ja kokousmateriaaleihin tutustumiseen varattava luonnollisestikin riittävä aika. Nämä viiveet jäävät pois viranhaltijakäsittelyssä. Toimielimen/jaoston kokouksista aiheutuu myös kustannuksia, joita viranhaltijamallissa ei ole. Oikaisuvaatimuksen viranhaltijakäsittelyjen mahdollistaminen on myös osa jatkumoa, jossa yksilöasioiden käsittelyä siirretään luottamushenkilöistä koostuvilta toimielimiltä viranhaltijoille. Hyvinvointialueiden tulee voida päättää itse, miten oikaisuvaatimusten käsittely järjestetään.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil kannattaa vaihtoehtoa, jonka mukaan sosiaalihuoltolain oikaisuvaatimussäännöstä voitaisiin muuttaa siten, että nykyinen säätely säilyisi, mutta sitä täydennettäisiin niin, että oikaisuvaatimuksen käsittelijän tulee olla eri kuin alkuperäisen päätöksen tehnyt viranhaltija.

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta ja arviointi

Seurantavelvollisuutta laajennettaisiin koskemaan sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön käyttöä koskeviin tietoihin. Henkilöstötietojen seuraaminen ja hyödyntäminen alueiden johtamisessa on tarpeellista. Kyseisen tiedon tuottaminen vaatii resursseja ja lisää seurantavelvollisuuden tuottamiseen käytettävää työtä. Päällekkäisiä tiedon tuottamis- ja toimitusvelvoitteita tulee välttää. Samankaltainen henkilöstötietojen seuraaminen on jo osana sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annettua lakia ja Soteri-rekisteriin ilmoitettavia tietoja (16§) huomattavan tarkalla tasolla. Erillisten raportointien sijaan tulisi hyödyntää samaa tietoa toimijoiden välillä.

Samalla tarkennetaan vähimmäistietosisällön tuottamiseen ja vertailutiedon tuottamiseen liittyvää sääntelyä (mm. asetuksenantovaltuudet). Esimerkiksi hyvinvointi-kertomusten tiedot tulee jatkossa toimittaa THL:lle. Muiden kuin Uudenmaan alueiden vertailutiedot tuottaisi THL ja Uudenmaan osalta HUS. Tehtävä on käsitteäksemme HUS:lle uusi ja vaatii lisäksi lausunnolla olevan toisilain muutoksen ky-seisten tietojen käsittelemiseksi koko alueen osalta. Esityksestä ei kuitenkaan selviä perusteluja siihen, miksi THL ei voisi tuottaa kyseisiä vertailutietoja myös Uudenmaan toimijoiden osalta. Molemmat muutokset lisäävät hyvinvointialueiden työ-määrää. Erittäin tärkeää on varmistaa tietosisältöjen hyödynnettävyys myös hyvinvointialueen omassa toiminnassa ja samalla tarkastella laajasti voidaanko vähim-mäistietosisältöjä paremmin hyödyntämällä ja tarkentamalla korvata ja yksinkertaistaa muita tiedontoimitustarpeita tai erillisiä tiedonkeruita eri viranomaisille.

Investointisuunnitelmien ohjaus

Hyväksyttävien investointien tulee olla oleellisia strategiselta ja järjestämisvastuullisen tehtävän toteuttamisen kannalta. Esitetty muutos korostaa ja alleviivaa perusteettomalla tavalla hyvinvointialueen itsehallinnollisen aseman sijaan valtion strategisia tavoitteita. On ilmeistä, että hyvinvointialueen strategiset tavoitteet eivät voi olla ristiriidassa valtion asettamien tavoitteiden kanssa.

Yksityisen palveluntuottajan alihankinta

Alihankinnan toteuttamisessa tulee kaikissa olosuhteissa varmistaa ensisijaisen myyjäsopimusosapuolen kokonaisvastuu palvelun laadusta ja toimituksesta. Esitetyt muutokset vaikuttavat sinänsä perustelluilta.

Uotinen Sami
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy